

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU MESLEK MENSUPLARININ MÜCBİR SEBEP DURUMLARI HAKKINDA DÜZENLEME YAPTI

ÖZET

Meslek mensuplarının mücbir sebep halleri durumunda SGK'ya verilecek beyannamenin ertelenmesi konusundaki uğraşlarımız sonuç verdi ve SGK tarafından düzenleme yapılarak ilgili mevzuat bölümündeki genelge yayımlanmıştır. Düzenleme tüm taleplerimizi karşılama da meslek mensuplarımız için faydalı bir düzenleme olmuştur. Yapılan düzenlemeye göre;

- 1. Meslek mensubunun beyannamenin son gününde**
 - Covid-19 ve diğer bulaşıcı hastalıklar nedeniyle karantina altına alınması veya yatarak tedavi görmesi,
 - Diğer hastalıklar nedeniyle yatarak tedavi görmesi,
 - Tutukluluk veya gözaltına alınması,

Nedenleriyle mesleğini yerine getirmesinin imkânsız olduğu durumlarda mücbir sebebin olduğu ayda verilmesi gereken muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin “SGK Bildirimleri” kısmının verilme ve tahakkuk edecek primleri ödeme yükümlülüğünün beyannamenin yasal verilme süresinin son gününü takip eden günden itibaren 15'inci günün sonuna kadar yapılması halinde, söz konusu yükümlülükler yasal süresinde yerine getirilmiş, Sayılacaktır.
- 2. Muhtasar ve prim hizmet beyannamesini vermeye yetkili meslek mensubunun kendisinin veya birinci dereceden yakınının, Kuruma verilmesi gereken muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin “SGK Bildirimleri” kısmının verilmesine ilişkin sürenin bitimine 7 gün veya daha az sürede vefat etmesi ve işverence yazılı olarak talep edilmesi halinde, söz konusu yükümlülüğün yasal sürenin son gününü takip eden günden itibaren 7'nci günün sonuna kadar yerine getirilmesi ve tahakkuk edecek sigorta primlerinin de bu süre içinde ödenmesi halinde söz konusu yükümlülükler yasal süresinde yerine getirilmiş sayılacaktır.**

MESLEK MENSUPLARININ MÜCBİR SEBEP DURUMLARI:

Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin özellikle Covid-19 hastalığı nedeniyle karantinaya alınma veya yatarak tedavi görme sebebiyle muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin “SGK Bildirimleri” kısmının SGK’ya yasal süresi içinde verilememesi nedeniyle işverenlerin mağdur olması, aynı şekilde meslek mensuplarının kendilerinin veya yakınlarının vefatı halinde beyannamenin SGK’ya verilememesi sonucunda da işverenlerin mağdur olması nedeniyle SGK nezdinde düzenleme yapılması için yoğun girişimlerimiz sonucunda ilgili mevzuat bölümünde belirtilen genelge düzenlenmiştir. Yapılan düzenleme gereği meslek mensuplarının genelgede belirtilen mücbir sebep hallerinde işveren tarafından verilmesi gereken beyannamenin ertelenmesi yoluna gidilmiştir.

1- Bu kapsamda meslek mensubunun;

- Covid-19 ve diğer bulaşıcı hastalıklar nedeniyle karantina altına alınması veya yatarak tedavi görmesi,
- Diğer hastalıklar nedeniyle yatarak tedavi görmesi,
- Tutukluluk veya gözaltına alınma,

Nedenleriyle Vergi Usul Kanunu’na göre muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin vergi kısmının ertelenmesi halinde, muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin “SGK Bildirimleri” kısmının ertelenebilmesi için işverenlerce;

- a) Meslek mensubunun maruz kaldığı mücbir sebep halleri nedeniyle (bu genelgede belirtilenlerle sınırlı olmak üzere) Vergi Usul Kanununa uyarınca muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin vergi kısmının ertelendiğinin belgelenmesi,
- b) Meslek mensubunun Covid-19 kapsamında ve diğer bulaşıcı hastalıklar nedeniyle karantina altına alındığının veya yatarak tedavi gördüğünün ya da diğer hastalıklar nedeniyle yatarak tedavi gördüğünün ispatlanması, tutukluluk, gözaltına alınma nedeniyle mesleğini yerine getirmesinin imkânsız olmasına sebep olan durumun belgelenmesi,
- c) Meslek mensubu ile işveren arasında imzalanmış olan Elektronik Beyanname Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesinin/Elektronik Beyanname Aracılık Sözleşmesinin ibraz edilmesi ve yazılı talepte bulunulması,

Gerekmektedir.

Buna göre muhtasar ve prim hizmet beyannamesini vermeye yetkili meslek mensubunun, beyannamenin verilmesine ilişkin kanuni sürenin son gününde yukarıda belirtilen mücbir sebepler nedeniyle mesleğini yerine getirmesinin imkansız olduğu durumlarda mücbir sebebin olduğu ayda verilmesi gereken muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin “SGK Bildirimleri” kısmının verilme ve tahakkuk edecek primleri ödeme yükümlülüğünün beyannamenin yasal verilme süresinin son gününü takip eden günden itibaren 15'inci günün sonuna kadar yapılması halinde, söz konusu yükümlülükler yasal süresinde yerine getirilmiş sayılacaktır.

ÖRNEK 1: Elektronik Beyanname Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi imzalamış meslek mensubunun 26.01.2021 tarihinde Covid-19 nedeniyle karantina altına alınması halinde, Vergi Usul Kanununa uyarınca muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin vergi kısmının ertelenmesi, bu durumun ispatlanması ve Elektronik Beyanname Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi/Elektronik Beyanname Aracılık Sözleşmesinin ibraz edilmesi ve işverenin yazılı talepte bulunması durumunda, 2021/Ocak ayında verilmesi gereken 2020/Aralık ayına ait muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin “SGK Bildirimleri” kısmının 10.02.2021 tarihine kadar verilmesi ve tahakkuk edecek sigorta primlerinin de bu süreye kadar ödenmesi halinde yasal süresinde yerine getirilmiş sayılacaktır.

2-Muhtasar ve prim hizmet beyannamesini vermeye yetkili meslek mensubunun kendisinin veya birinci dereceden yakınının, Kuruma verilmesi gereken muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin “SGK Bildirimleri” kısmının verilmesine ilişkin sürenin bitimine 7 gün veya daha az sürede vefat etmesi ve işverence yazılı olarak talep edilmesi halinde, söz konusu yükümlülüğün yasal sürenin son gününü takip eden günden itibaren 7'nci günün sonuna kadar yerine getirilmesi ve tahakkuk edecek sigorta primlerinin de bu süre içinde ödenmesi halinde söz konusu yükümlülükler yasal süresinde yerine getirilmiş sayılacaktır.

ÖRNEK 2: Meslek mensubunun annesinin 19.01.2021 tarihinde vefat etmesi halinde 26.1.2021 tarihinde verilmesi gereken 2020/Aralık ayına ait muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin “SGK Bildirimleri” kısmının 02.02.2021 tarihine kadar verilmesi ve tahakkuk edecek primlerin ödenmesi gerekmektedir. Aynı kişinin 18.01.2021 tarihinde vefat etmesi halinde, beyanname verme süresinin son gününe 7 günden fazla süre söz konusu olduğundan erteleme yapılmayacaktır.

Daha önce meslek mensuplarımız ve işverenlerimiz tarafından yapılan başvurular bu genelge kapsamında değerlendirilecektir. Bu kapsamda olup başvuru yapılmayan durumlar için de SGK'nın ilgili ünitesine başvuru yapılması yararlı olacaktır.

Saygılarımızla...

Mevzuat Sirküleri

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-24010506-010.06.02-20190795
Konu : Meslek Mensupları Bakımından Beyannamenin Ertilenmesi

11.02.2021

GENELGE
2021/3

Kurumumuza iletilen sözlü ve yazılı başvurulardan, Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin(Meslek Mensubu) özellikle Covid -19 hastalığı nedeniyle karantinaya alınma veya yatarak tedavi görme sebebiyle muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin “SGK Bildirimleri” kısmının Kuruma yasal süresi içinde verilememesi nedeniyle işverenlerin mağdur olduğu, bu nedenle beyannamenin “SGK Bildirimleri” kısmının belirtilen mücbir sebep nedeniyle ertelenmesinin talep edildiği anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Kanununun 91 nci maddesinin birinci fıkrasında “Yangın, su baskını, sel, kuraklık, yer kayması, deprem gibi afetlerle ağır hastalık, ağır kaza, tutukluluk ve sabotaj gibi nedenlerle ticari veya ekonomik kayıplara uğrayan işverenler, bu Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar ile bu Kanuna göre primlerini kendileri ödeyen sigortalılar, bu durumu belgelenmeleri kaydıyla vakanın veya afetin meydana geldiği tarihten itibaren üç ay içinde talepte bulunmaları ve prim ödeme aczine düştüklerinin, yapılacak inceleme sonucu anlaşılması hâlinde, yukarıda belirtilen vaka veya afet tarihinden önce ödeme süresi dolmuş mevcut Kuruma olan borçlar ile vaka veya afetin meydana geldiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar tahakkuk edecek Kuruma olan borçları, vaka veya afetin meydana geldiği tarihten itibaren bir yıla kadar Kurumca ertelenebilir.”

Aynı maddenin ikinci fıkrasında “Birinci fıkrada belirtilen durumlar ile Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebep hâllerinde Kuruma verilmesi gereken her türlü bilgi ve belge ile yapılması gereken başvuruların vakanın, afetin veya mücbir sebebin meydana geldiği tarihi takip eden üç ay içinde Kuruma verilmesi veya yapılması hâlinde, süresinde verilmiş veya yapılmış sayılır.”

Hükümleri yer almaktadır.

18/2/2017 tarih 29983 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Genel Tebliğinin (Sıra No:1) 8 inci maddesine göre muhtasar ve prim hizmet beyannamesini vermeye meslek mensupları da yetkilidir. Yapılan düzenlemeyle beyannamenin “SGK Bildirimleri” kısmının Kurumumuza verilmesinde işverenler yerine meslek mensupları aracı kılınmıştır. Bir nevi işverenlerin bildirim yükümlülüğü meslek mensuplarına devredilmiştir.

Aracılık yetkisi almış meslek mensupları ile mükellefler arasında düzenlenmiş olan “Elektronik Beyanname Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesinde/Elektronik Beyanname Aracılık Sözleşmesine göre meslek mensubu, mükellef/işveren veya kanuni temsilcisi tarafından kendisine sağlanan bilgilere ve yasal düzenlemelere uygun olarak e-beyannamenin doldurulması ile elektronik ortamda gönderilmesinden ve karşılığında tahakkuk fişinin/fişlerinin alınmasından mükellefe ve ilgili vergi dairesine, muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde yer alan sigortalıların prime esas kazanç ve hizmet bilgileri bakımından ise ayrıca işverene ve Sosyal Güvenlik Kurumuna karşı sorumludur.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununu göre de vergi muamelelerine müteallik ödevleri süresi içinde yerine getiremeyecek olan meslek mensubuna yönelik olarak muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin vergi kısmının ertelenmesi söz konusu olmaktadır.

Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin “SGK Bildirimleri” kısmı ile yapılan bildirim sonucu sigortalıların genel sağlık sigortasından faydalanma, emekliliğe hak kazanma, gelir, aylık, ödenek alma gibi temel haklar sağlandığından, vergi uygulamalarında olduğu gibi mücbir sebep döneminde bildirimlerin uzun süreli ertelenmesi durumunda sigortalılar bakımından bu hakların elde edilememesi nedeniyle hak kayıpları ve mağduriyetlerin oluşması söz konusu olmaktadır.

Yapılan değerlendirme neticesinde; Elektronik Beyanname Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi/Elektronik Beyanname Aracılık Sözleşmesi imzalanmış olması halinde muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesinden meslek mensupları sorumlu olduğundan, meslek mensubunun Covid-19 ve diğer bulaşıcı hastalıklar nedeniyle karantina altına alınması veya yatarak tedavi görmesi, diğer hastalıklar nedeniyle yatarak tedavi görmesi ya da tutukluluk ve gözaltına alınması nedenlerinin varlığı halinde işverenlerin yerine meslek mensuplarınca düzenlenen ve yasal süresinde Kurumuza verilmesi zorunlu olan muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin “SGK Bildirimleri” kısmının ertelenmesi yapılabilecektir.

Bu kapsamda meslek mensubunun;

- Covid-19 ve diğer bulaşıcı hastalıklar nedeniyle karantina altına alınması veya yatarak tedavi görmesi,
- Diğer hastalıklar nedeniyle yatarak tedavi görmesi,
- Tutukluluk veya gözaltına alınma,

Nedenleriyle Vergi Usul Kanununa göre muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin vergi kısmının ertelenmesi halinde, muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin “SGK Bildirimleri” kısmının ertelenebilmesi için işverenlerce;

1) Meslek mensubunun maruz kaldığı mücbir sebep halleri nedeniyle (bu genelgede belirtilenlerle sınırlı olmak üzere) Vergi Usul Kanununa uyarınca muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin vergi kısmının ertelendiğinin belgelenmesi,

2) Meslek mensubunun Covid-19 kapsamında ve diğer bulaşıcı hastalıklar nedeniyle karantina altına alındığının veya yatarak tedavi gördüğünün ya da diğer hastalıklar nedeniyle yatarak tedavi gördüğünün ispatlanması, tutukluluk, gözaltına alınma nedeniyle mesleğini yerine getirmesinin imkânsız olmasına sebep olan durumun belgelenmesi,

3) Meslek mensubu ile işveren arasında imzalanmış olan Elektronik Beyanname Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesinin/Elektronik Beyanname Aracılık Sözleşmesinin ibraz edilmesi ve yazılı talepte bulunulması, gerekmektedir.

Buna göre muhtasar ve prim hizmet beyannamesini vermeye yetkili meslek mensubunun, beyannamenin verilmesine ilişkin kanuni sürenin son gününde yukarıda belirtilen mücbir sebepler nedeniyle mesleğini yerine getirmesinin imkansız olduğu durumlarda mücbir sebebin olduğu ayda verilmesi gereken muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin “SGK Bildirimleri” kısmının verilme ve tahakkuk edecek primleri ödeme yükümlülüğünün beyannamenin yasal verilme süresinin son gününü takip eden günden itibaren 15 inci günün sonuna kadar yapılması halinde, söz konusu yükümlülükler yasal süresinde yerine getirilmiş sayılacaktır.

ÖRNEK 1: Elektronik Beyanname Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi imzalamış meslek mensubunun 26.1.2021 tarihinde Covid-19 nedeniyle karantina altına alınması halinde, Vergi Usul Kanununa uyarınca muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin vergi kısmının ertelenmesi, bu durumun ispatlanması ve Elektronik Beyanname Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi/Elektronik Beyanname Aracılık Sözleşmesinin ibraz edilmesi ve işverenin yazılı talepte bulunması durumunda, 2021/Ocak ayında verilmesi gereken 2020/Aralık ayına ait muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin “SGK Bildirimleri” kısmının 10.2.2021 tarihine kadar verilmesi ve tahakkuk edecek sigorta primlerinin de bu süreye kadar ödenmesi halinde yasal süresinde yerine getirilmiş sayılacaktır.

ÖRNEK 2: 1 No'lu örnekte meslek mensubunun 8.1.2021 tarihinde Covid-19 nedeniyle karantina altına alınması ve karantina altına alınma süresinin 21.1.2021 tarihinde sona ermesi halinde 2020/Aralık ayına ait muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin 26.1.2021 tarihine kadar verilmesi gerekmektedir.

5510 sayılı Kanununun 91 inci maddesinde işverenler yönünden mücbir sebep hallerinin belirlenmesinde ticari ve ekonomik kayıp durumu gözeticilerken meslek mensuplarınca bu genelgede belirlenen mücbir sebep halleri sadece beyannamenin verilmesine engel olan durumlara bağlı olarak sınırlı tutulmuştur. Yine bu genelge ile sağlanan beyannamenin "SGK Bildirimleri" kısmının ertelenme süresi sadece meslek mensubunun maruz kaldığı mücbir sebebin olduğu ayda verilmesi gereken beyannameler için geçerli olup mücbir sebebin devamı halinde takip eden aylar için erteleme söz konusu olmayacaktır. Mücbir sebebin devamı halinde işverenler tarafından "muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin" SGK Bildirimleri" kısmının yasal süresinde Kurumumuza verilmesi için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

ÖRNEK 3: Meslek mensubunun 26.1.2021 tarihinde yatarak tedavi görmeye başlaması ve bu tedavinin 10.3.2021 tarihine kadar devam etmesi halinde, sadece 2021/Ocak ayında verilmesi gereken 2020/Aralık ayına ait muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin "SGK Bildirimleri" kısmının 10.2.2021 tarihine kadar verilmesi durumunda yasal süre içerisinde verildiği kabul edilecektir. Ancak, 2021 Ocak ve Şubat aylarına ait muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin "SGK Bildirimleri" kısmının süresinde Kurumumuza verilmesi gerekmektedir.

Ayrıca muhtasar ve prim hizmet beyannamesini vermeye yetkili meslek mensubunun kendisinin veya birinci dereceden yakınının, Kuruma verilmesi gereken muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin "SGK Bildirimleri" kısmının verilmesine ilişkin sürenin bitimine 7 gün veya daha az sürede vefat etmesi ve işverence yazılı olarak talep edilmesi halinde, söz konusu yükümlülüğün yasal sürenin son gününü takip eden günden itibaren 7 nci günün sonuna kadar yerine getirilmesi ve tahakkuk edecek sigorta primlerinin de bu süre içinde ödenmesi halinde söz konusu yükümlülükler yasal süresinde yerine getirilmiş sayılacaktır.

ÖRNEK 4: Meslek mensubunun annesinin 19.1.2021 tarihinde vefat etmesi halinde 26.1.2021 tarihinde verilmesi gereken 2020/Aralık ayına ait muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin "SGK Bildirimleri" kısmının 2.2.2021 tarihine kadar verilmesi ve tahakkuk edecek primlerin ödenmesi gerekmektedir. Aynı kişinin 18.1.2021 tarihinde vefat etmesi halinde, beyanname verme süresinin son gününe 7 günden fazla süre söz konusu olduğundan erteleme yapılmayacaktır.

ÖRNEK 5: Meslek mensubunun babasının 20.6.2021 tarihinde vefat etmesi halinde 26.6.2021 tarihinin hafta sonuna denk gelmesi nedeniyle 28.6.2021 tarihinde verilmesi gereken 2021/Mayıs ayına ait muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin "SGK Bildirimleri" kısmının verilmesine 7 günden fazla süre olduğundan bu kapsamda erteleme yapılmayacak olup, muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin "SGK Bildirimleri" kısmının 28.6.2021 tarihine kadar verilmesi gerekmektedir.

Bu genelgede açıklanan hususlar konusunda genelgenin yayım tarihinden önce yapılmış olan muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin "SGK Bildirimleri" kısmının ertelenmesine ilişkin taleplerin, genelgedeki şartları taşıması ve muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin "SGK Bildirimleri" kısmının mücbir sebebin olduğu ayda verilmesi gereken beyannamenin yasal verilme süresinin son gününü takip eden günden itibaren 15 inci günün sonuna kadar (vefat halinde 7 nci günün sonuna kadar) verilmiş ve tahakkuk eden primlerin ödenmiş olması halinde, söz konusu yükümlülüklerin süresinde yerine getirildiği kabul edilerek buna göre işlem yapılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

İsmail YILMAZ
Kurum Başkanı V.